

Čís. 4567.

Operujúci lekár je trestne zodpovedný za zanedbanie takých opatrení pri operácii, ktoré sú svojou povahou určené k tomu, aby nebezpečenstvo pre život alebo zdravie operovanej osoby pri lekárskom zákroku alebo vôbec nemohlo vzniknúť, alebo aby bolo čo najviac obmedzené.

Otázku, či ide o nedbalosť v smysle trestného zákona, posudzuje súd samostatne a neodvisle od posudku znalcov.

(Rozh. zo 14. decembra 1932, Zm III 407/32.)

Chirurg dr. T. S. previedol na poškodenej J. B. bruchorez. Po šiestich mesiacoch bol z konečníku operovanej vytiahnutý tampon, ktorý bol pri operácii zabudnutý v jej vnútornostiach; tento tampon bol príčinou choroby poškodenej, ktorá trvala vyše 8 dní. Obžaloba kladla chirurgovi dr. T. S. za vinu prečin podľa § 310 tr. zák. O b a s ú d y n i ž š í c h s t o l í c sprostily obžalovaného podľa § 326 č. 2 tr. p. obžaloby.

N a j v y š š í s ú d po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti náhradnej súkromnej žalobkyne J. B. z úradnej povinnosti na základe § 35 I. odst. nov. k tr. por. zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vrátil vec vrchnému súdu v B., aby o nej znova pojednal a rozhodol; zmätočnú sťažnosť náhradnej súkromnej žalobkyne poukázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Odvolací súd zistil zo skutkových náležitostí zažalovaného prečinu podľa § 310 II. tr. zák., že pri operácii, ktorú previedol obžalovaný ako chirurg na náhradnej súkromnej žalobkyni J. B., bol zanechaný v jej vnútornostiach tampon a že táto okolnosť bola príčinou chorobného stavu poškodenej, ktorý trval vyše 8 dní. Pri riešení otázky, či ponechanie tamponu v tele operovanej osoby je nedbalosťou (nezbehlosťou) v povolaní, aké má na mysli § 310 tr. zák., vychádzal odvolací súd z mienky podanej súdnou lekárskou radou v Prahe; táto, opierajúc sa o skúsenosti lekárskej vedy, dospela k záveru, že, keď bolo šetrené pri operácii obvyklých kautiel, nie je možné pokladať ponechanie tamponu v tele za nedbalosť lekára, ale len za náhodu, ktorá sa prihádza aj svedomitému lekárovi, a že najmä pri bruchorezu, kedy musí byť pracované čo najrychlejšie, môže byť ľahko tampon v brušnej dutine prehliadnutý. Ponevác podľa názoru vrchného súdu nebolo v tomto prípade ničím dokázané, že by boli potrebné kautely pri prevádzaní operácie opominuté, nenastal prípad, v ktorom by daktorého z lekárov činných pri operácii stihala nedbalosť, za ktorú by bol tento trestne zodpovedný. Vrchný súd je toho názoru, že ani vtedy, keď by nebolo pri operácii šetrené patričných kautiel a keď by tak bolo preukázané, že pri operácii bolo postupované s nedbalosťou, za ktorú je ten, kto ju zaviniť, trestne zodpovedný, nemohla by byť ustálená vina obžalovaného, lebo obžalovanému, ktorý v tomto prípade prevádzal chirurgický výkon, ktorému bola venovaná celá jeho pozornosť, nemôže byť vraj ukladaná

ešte povinnosť, aby sa presvedčil, či počet tamponov vložených do tela operovanej osoby súhlasí s počtom vytiahnutých tamponov; táto povinnosť zrejme prislúcha lekárovi, ktorý ako inštrumentár je pomocníkom operujúceho lekára. Zmätočná sťažnosť náhradnej súkromnej žalobkyne napáda tieto právne názory vrchného súdu dôvodom zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 a) tr. por., dovodzujúc, že tu išlo o nedbalosť obžalovaného v tom, že porušil pravidlá svojho povolania a že je za riadne prevedenie operácie zodpovedný práve obžalovaný, ktorého si poškodená k tomu zvolila. K jej výtkam uvážil najvyšší súd toto:

Trestný zákon na Slovensku platný nemá, pokiaľ ide o trestnú zodpovednosť lekárov za poškodenie života alebo zdravia z nedbalosti pri ošetrovaní nemocných, špeciálneho ustanovenia, aké má na pr. trestný zákon platný v českých zemiach v § 356. Sú preto pri riešení otázky ich trestného zavinenia rozhodujúce všeobecné ustanovenia §§ 290, 291, prípadne 310 I. a II. odst. tr. zák. Veliké a prirodzené riziko priaznivého výsledku lekárskeho zákroku, ba často priame nebezpečenstvo, ktoré je spojené menovite s chirurgickými krokmi pre telesnú bezpečnosť ošetrovaného, má ovšem za prirodzený následok, že trestnú zodpovednosť lekárovi je treba obmedziť na prípady jeho nedbalosti pri takých úkonoch, ktoré pri dostatočnej pozornosti sú podľa lekárskej vedy za všetkých okolností v moci lekárovej, aby nimi nebezpečenstvo pre život alebo zdravie ošetrovaného nevzniklo, prípadne aby nebolo zvýšené nad prirodzenú jeho mieru. Treba teda vziať lekára na trestnú zodpovednosť, keď by zanedbal také opatrenia, ktoré sú svojou povahou určené priamo práve k tomu, aby nebezpečenstvo pre život alebo zdravie ošetrovanej osoby pri lekárskom zákroku alebo vôbec vzniknúť nemohlo, alebo aby bolo čo najviac obmedzené. Práve toto sú tie kautely, na ktoré kladie dôraz súdna lekárska rada v Prahe, keď vo všeobecnosti správne vylučuje, aby sa mohla pričítat' nedbalosť lekárovi, ktorý šetril týchto kautiel. Ponechanie tamponu v brušnej dutine je vec pre zdravie operovaného tak zrejme nebezpečná, že musia byť pri každej operácii iste vždy učinené opatrenia, aby tampon v brušnej dutine nemohol byť zanechaný; kontrola toho nie je nemožná, ani nie je podľa povahy veci tak nesnadná, že by nemohla byť požadovaná v každom prípade jako opatrenie, ktoré je treba vždy previesť s náležitou mierou opatrnosti. Pri zachovaní tejto opatrnosti je tento pomerne ľahko prevediteľný výkon kontroly použitých tamponov iste pravidelne v moci lekárovej; preto sa opominutie dostatočnej opatrnosti v tom smere všeobecne za nešťastnú náhodu alebo za nezodpovedné riziko operácie posudzovať nemôže. Správne posúdenie otázky, či tu bolo trestné zavinenie, závisí teda v prvom rade od zistenia, aké boli v súdenom prípade učinené opatrenia pre kontrolu tamponov pri operácii použitých. Vrchný súd v tomto smere len uviedol, že nebolo ničím dokázané, že by boli potrebné kautely pri prevádzaní operácie opominuté. Toto negatívne zistenie však nestačí k správne posúdeniu veci. Aby mohol prísť k tomuto záveru, mal odvolací súd pozitívne zistiť, aký bol postup pre zabezpečenie kontroly tamponov v tomto prípade a či bolo toto zabezpečenie dostatočné v srovnaní s obvyklým postupom pri operáciách tohoto druhu; tento obvyklý postup treba preto tiež zistiť, menovite ako sú obvykle

rozdelené úlohy medzi osoby pri operácii spoluúčinkujúce, a len potom možno srovnávať, či tomu bolo tak aj v tomto prípade, menovite či bol k rýchlej operácii privzatý dostatočný počet spôsobilých osôb, pre rýchlu a bezpečnú kontrolu tamponov potrebný. Je treba zistiť obvyklý spôsob, ako sa kontrola počtu tamponov pravidelne zaisťuje a srovnávať, ako bola zaistená v tomto prípade.* Len po zistení týchto skutočností bude možné posúdiť, nakoľko by vina za prípadné opominutie v týchto smeroch stíhala obžalovaného ako lekára operujúceho na tom základe, že jemu prislúchalo, aby v obvyklých medziach zariadil podľa možnosti všetko potrebné k bezpečnému výkonu operácie, prevedenie ktorej prevzal. Hoci však je zistené, že k operácii bol privzatý inštrumentár, je aj pre ten prípad, že za kontrolu tamponov bol azda on priamo zodpovedný, treba konkrétne zistiť, či iná operujúci lekár obvykle povinnosť v tom ohľade inštrumentára dajako kontrolovať a či obžalovaný túto prípadnú povinnosť splnil; lebo aj v tomto opominutí by mohlo byť prípadne shľadané jeho zavinenie. Podotýka sa, že len k odbornému zisteniu a posúdeniu týchto skutočností možno sa dovolať posudku súdnej lekárskej rady alebo iných dôkazov; či však ide o nedbalosť v smysle trestného zákona, má posúdiť na základe zistených skutočností neodvisle od náhľadu súdnych lekárskeho rád samostatne súd; pri tom nie je rozhodujúce, či sa snáď inokedy také prípady stali aj lekárovi ináč svedomitému. Je vecou konkrétneho posúdenia, pokiaľ podľa skutočného priebehu operácie bolo v tomto prípade z obvyklých, riadne prevedenie operácie zabezpečujúcich kautiel dačo opominuté a či sa tak stalo opominutím povinností, prislúchajúcich obžalovanému. K posúdeniu týchto otázok nemá najvyšší súd zistené hore uvedené okolnosti; preto musel pokračovať podľa § 35 I. odst. nov. k tr. por.

Čís. 4568.

I hůl jest zbraní ve smyslu § 82 tr. zák., avšak jen, byla-li v konkrétním případě způsobila sesílení útoku proti vrchnostenské osobě a ohrožení její tělesnou bezpečnost, a byla-li jí vůlí útočníka způsobem jejího použití jako prostředku k útoku propůjčena ona vlastnost zbraně.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1932, Zm II 237/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 14. dubna 1932, pokud čelila proti výroku rozsudku, že se odpor stal se zbraní, zrušil napadený rozsudek, jako zmatečný v tomto výroku a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Výroku o kvalifikaci podle § 82 tr. zák. vytýká stížnost s hlediska zmatku podle § 281 čís. 11 tr. ř., že nalézací soud nezjišťoval, zda hůl byla v souzeném případě předmětem způsobilým sesílení útoku proti